

Fredagskronikken

Ola Kvaløy, dekan og professor i samfunnsøkonomi ved Handelshøgskolen UIS, medlem av Klimautvalget

Ole-Andreas Elvik Næss

Ola Kvaløy

Gøril Bjerkan

Karen Helene Ulltveit-Moe

Simen Markussen

Alexander W. Cappelen

Mari Rege

Ola Kvaløy Oljesmurt Sokkeldirektorat

Hvis du lurer på hvordan det oljeindustrielle kompleks virker i Norge, les Sokkeldirektoratets hørings svar til Klimautvalgets rapport.

● Under en debatt om olje og klima i regi av Cicero like før jul tok en byråkrat fra Energidepartementet ordet og kritiserte debattpanelets sammensetning.

Med tre medlemmer fra Klimautvalget pluss én fra Naturvernforbundet og én fra Offshore Norge ble det fire mot én, mente han. Jeg måtte minne om at Klimautvalget var et bredt sammensatt og uavhengig ekspertutvalg som etter beste faglige skjønn skulle komme frem til hvordan Norge på en troverdig måte kunne nå ambisjonene som er formulert i Klimaloven.

At Energidepartements mann oppfattet dette som å være fire mot én, var interessant, syntes jeg.

Interessant er det også å lese Sokkeldirektoratets (tidligere Oljedirektoratet) hørings svar til Klimautvalgets rapport. I motsetning til Offshore Norges relativt moderate og balanserte hørings svar serverer Sokkeldirektoratet et 30 siders forsvarsskrift for petroleumsnæringen, med ramsalt kritikk av Klimautvalgets analyser.

Kritikk er bra, men både i form og innhold overrasker direktoratet. Det virker rett frem pro- vosert.

Hovedkritikken går ut på at utvalget ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til tiltaks- kostnader og dermed – ifølge direktoratet – ikke har fulgt utredningsinstruksen(!). Spesielt kritiseres det at man ikke foretar en «selvstendig analyse av nytte og kostnader ved å redusere omfanget av petroleumsutvinningen mot 2050 mer enn det som ligger i dagens forventninger».

Ja, vi kunne gjort en grundigere drøftelse og analyse her. Men hvis vi først skal gjøre en slik analyse, må vi tenke langt bredere og dypere om nytte og kostnader enn det Sokkeldirektoratet legger opp til.

Som vist i Klimautvalgets rapport er det nemlig ikke mulig å nå klimamålene i 2050 uten en mer aktiv nedbremsing av aktiviteten på sokkelen. En kostnadsanalyse må dermed ta høyde for hva det koster å ikke nå målene. Dette er svært krevende å estimere. Her inngår både klimakostnader og politiske kostnader.

Ifølge Verdens pengefond (IMF) har en klimapolitikk rettet mot netto null utslipp i 2050 langt høyere nytte enn kostnader. Skadebesparelsene av en

↑ Francis Sejersteds tese om det oljeindustrielle kompleks lever i beste velgående, skriver artikkelforfatteren. Foto: Marie von Krogh

strammere klimapolitikk er enorme.

Sokkeldirektoratet sier i sitt hørings svar ikke eksplisitt at Norge skal oppgi sine klimaambisjoner. Men ved å vie betydelig plass til norsk petroleumsvirksomhets betydning for europeisk forsyningssikkerhet, er budskapet fra direktoratet ikke til å misforstå: Etterlevelse av klimalover og internasjonale klimaforpliktelse må veies opp mot andre hensyn.

Ja, slike avveininger kan gjøres, og Norge kunne i større grad valgt å være gratispassasjer på andre lands klimapolitikk. Det vil isolert sett kunne lønne seg, men er neppe en riktig strategi for et lite land som er avhengig av at internasjonale normer og avtaler opprettholdes. Vi anså det uansett for å være utenfor utvalgets mandat å vurdere nytte og kostnader av strategier som innebærer brudd med Parisavtalen.

Når det gjelder løsninger på klimakrisen, sverger Sokkeldirektoratet til kvotehandel. Ja, kvotehandel og CO₂-avgifter er selve fundamentet i klimapolitikken. Men et hovedpoeng i Klimautvalgets rapport er jo nettopp å vise at dette ikke er tilstrekkelig. Hvis målene nås, vil de velfungerende kvotemarkedene utgå utover 2040-tallet.

Beslutninger i dag som legger til grunn omfattende kvotehandel i 2050 er derfor ikke bare høyst risikable – de signaliserer også til omverden at vi ikke tror på Parisavtalen.

Når direktoratet selv skal forsøke seg på en kostnadsanalyse av Klimautvalgets forslag, males det med bred pensel. Man viser til at 163.000 personer direkte eller indirekte er sysselsatt i petroleumsnæringen og fremhever sektoren som en vekstmotor i norsk økonomi.

Da er det verdt å minne om hva Klimautvalget faktisk foreslår: Ikke utvinningsstans, men letestans *inntil* en har lagt en helhetlig strategi for sluttfasen for norsk petroleumsvirksomhet. I tillegg foreslås permanent letestans i områder uten utbygd infrastruktur.

Et scenario med betydelige lavere aktivitet enn den som i dag er ventet, vil ha svært begrenset betydning for fremtidig vekst og sysselsetting i Norge, viser en SSB-rapport.

Kostnaden ved forslaget koker ned til at vi vil ha et noe mindre oljefond i 2050 enn det vi ellers ville hatt. Nyten er at vi faktisk kan nå de klimamålene vi har forpliktet oss til.

Det er spesielt, men kanskje likevel ikke så overraskende, at Sokkeldirektoratet, hvis hovedmål er å bidra til forsvarlig forvaltning av petroleumsressursene, løper næringens ærend slik de gjør i dette hørings svaret. Francis Sejersteds tese om det oljeindustrielle kompleks lever i beste velgående.

Skadebesparelsene av en strammere klimapolitikk er enorme.

→ Mer debatt side 29–31

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen
Telefon: 22 00 10 59
Sentralbord: 22 00 10 00
Epost: debatt@dn.no

Hovedinnlegg/kronikk:
Inntil 4500 tegn med mellomrom
Underinnlegg/replik:
Inntil 1500 tegn med mellomrom
Legg ved portrettfoto

Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.